

תוספתא

מסכת מעילה

פרק א

- א, ב, א ר' יהושע אומר: קדשי קדשים ששחטן בדרום — מועלין בהן. שחטן בדרום וקבל דמן בצפון, בצפון וקבל דמן בדרום, שחט ביום וזרק בלילה, בלילה וזרק ביום, נתן את הניתנין למטה למעלה, ואת הניתנין למעלה למטה, ואת הניתנין בפנים בחוץ, ואת הניתנין בחוץ בפנים, או ששחטן חוץ לזמנן וחוץ למקומן — מועלין בהן.
- ב, שם כלל אמר ר' יהושע: כל שהיה לה שעת היתר לכהנים — מועלין בה, וכל שלא היה לה שעת היתר לכהנים — אין מועלין בה. פיגול בקדשי קדשים — מועלין בו, ובקדשים קלים — אין מועלין בו.
- ו, א, ג יש נותר שמועלין בו, ויש נותר שאין מועלין בו. כיצד, לן לפני זריקת דמים — מועלין בו, לאחר זריקת דמים — אין מועלין בו. אבל טמא שנטמא — בין לפני זריקת דמים בין לאחר זריקת דמים — אין מועלין בו, מפני שהציץ מרצה עליו.
- ו, ב, ד בשר קדשי קדשים קדשים שיצא לפני זריקת דמים ונזרק את הדם עליו, ר' אלעזר אומר: מועלין בו ואין חייבין עליו משום פגול נותר וטמא, ר' עקיבא אומר: הורצה הציץ על היוצא, אין מועלין בו, אבל חייבין עליו משום פגול נותר וטמא.
- ז, א, ה אמר ר' שמעון: כששבתי בכפר בית פאגי מצאני תלמיד אחד מתלמידי ר' עקיבא, ואמר לי: בשר שיצא חוץ לקלעים ונזרק את הדם עליו — הורצה. וכשבאתי והרצתי הדברים לפני חברי בגליל, אמרו לי: והלא פסול הוא, האין מרצה על הפסול? ובאתי והרצתי הדברים לפני ר' עקיבא, ואמר לי: הרי המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחר תחתיה, ואחר כך נמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות — מועלין בשתיהן, שחטה והרי דמה מונח בכוסות — מועלין בשתיהן, נזרק דמה של אחת מהן — הציל את הבשר חברתה מן המעילה. אם הציל ב. כל שהיה... מועלין בה, כל שלא היה... אין מועלין בה — צריך להיות: "כל שהיה... אין מועלין, כל שלא היה... מועלין בה". מועלין בו — שזריקת פיגול בקדשי קדשים אינה מוציאה מידי מעילה. אין מועלין בו — שזריקת פיגול בקדשים קלים אינה מביאה לידי מעילה.
- ג. לן לפני זריקת דמים — שלא נזרק הדם עד למחר, ולא היה היתר לכהנים. לאחר זריקת דמים — שהיתה שעת היתר לכהנים קודם שנעשה הבשר נותר — אין מועלין. אבל טמא — שנטמא הבשר. מפני שהציץ מרצה — ואפילו נטמא הבשר קודם זריקה, מועילה הזריקה להוציא מידי מעילה.
- ד. ואין חייבין עליו משום פיגול — שכיון שנפסל הבשר ביוצא, אין בו משום פיגול נותר וטמא.
- ה. שחטה והרי דמה מונח בכוסות — בגמרא הגירסה: "שחטן והרי דמן מונח בכוסות".
- א, ב, א את בשר חברתה מן המעילה אף על פי שפסול, דין הוא שיציל את בשרה.
- ו, א, א, ב אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים, ונזרק את הדם עליהן, ר' אליעזר אומר: אין מועלין בהן, ואין חייבין עליהן משום פגול נותר וטמא, ר' עקיבא אומר: הורצה הציץ על היוצא, מועלין בהם, וחייבין עליהם משום פגול נותר וטמא.
- ז, א, א, ב פרים הנשרפין, כיון ששחטן וזרק דמן — מועלין בהן, וחייבין עליהם משום פגול נותר וטמא, דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים: אין פגול בפנים.
- ח, א, א, ב, ג, ד כל חטאת המיתות — הדמים ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. חטאת שמתה מעצמה ועולה שמתה מעצמה — אין מועלין בהן. עולת העוף שמצה את דמה — יצא ידי מעילה. הנוצה והמוראה — מועלין בה עד שתצא לבית הדשן.
- ט, א, א, ב, ג, ד, ה, ו, ז המפריש מעות לנזירתו — לא נהנין ולא מועלין, מפני שהן ראויין להביא ככולן שלמים. במה דברים אמורים? בזמן שהיו סתומים, אבל אם מפורשין — מועלין בדמי חטאת ובדמי עולה, ואין מועלין בדמי שלמים. אם היתה בהמה — מועלין בחטאת ובעולה, ואין מועלין בשלמים. מת, היו סתומין — יפלו לנרבה. אם היו מפורשין — דמי חטאת ילכו לים המלח. דמי עולה ודמי שלמים — יקרבו. אם היתה חטאת — תמות, עולה ושלמים — יקרבו.
- י, א, ב, ג, ד, ה, ו, ז "אלו לעולתי, והשאר לשאר נזירותי", ומת — דמי עולה יביא עולה, מועלין בהן. והשאר יפלו נרבה ומועלין בהן. "אלו לשלמי, והשאר לשאר נזירותי", ומתו — דמי שלמים יביא שלמים, מועלין בהן. והשאר יפלו לנרבה ומועלין בהן. "אלו לחטאת, והשאר לשאר נזירותי", ומת — דמי חטאת ילכו לים המלח, ולא נהנין ולא מועלין, והשאר — רוצה להביא בהן עולה יביא, שלמים יביא. ומועלין ככולן ואין מועלין במקצתן.
- ז. אין פגול בפנים — בחטאות הפנימיות שזריקת הדם שלהם על המזבח הפנימי.
- ח. עולת העוף וכו' — צריך להיות: "עולת העוף מועלין בה עד שתצא לבית הדשן". עולת העוף שמצה את דמה יצא מידי מעילה — לפי שאין הנוצה והמוראה קרבות למזבח.
- ט. אם היתה בהמה — שהקדיש בהמה לנזירותו. מועלין בחטאת וכו' — שכל אחד ניכר לעצמו, שהזכר עולה והנקבה חטאת והאיל שלמים. אם היתה חטאת — צריך להיות: "אם היתה בהמה — חטאת תמות".
- י. והשאר לשאר נזירותי — לשאר קרבנות נזירות שאני חייב. דמי עולה יביא עולה — היורש יביא מהמעות קרבן עולה. והשאר רוצה להביא בהן עולה יביא שלמים יביא שלמים — צריך להיות: "והשאר חציין לעולה וחציין לשלמים" (וכן הוא בנויר כו, ב).

- יא** היה חייב חטאת העוף, ואמר: "הרי עלי עולה", והפריש מעות ואמר: "הרי אלו לחובתי" — רצה להביא בהן חטאת העוף — לא יביא, עולת העוף — לא יביא. מועלין בכולן ומועלין במקצתן. מת — הדמים ילכו לים המלח, מפני שדמי חטאת מעורבין בהן.
- יב** "אלו לחטאתו, ואלו לעולתו, ואלו לשלמים", ונתערבו בו — הרי זה לוקח בהן שלש בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, מחלל דמי חטאת על חטאת, דמי עולה על עולה, דמי שלמים על שלמים, מועלין בכולן ומועלין במקצתן.
- יג** הזב והזבה והיולדת והמצורע וכל חייבי קנין שבתורה שהפריש מעות — יאמר "הרי אלו לחובתי". רצה להביא בהן חטאת העוף יביא, עולת העוף, מועלין בכולן ומועלין במקצתן, מת יפלו לנדבה ומועלין בהן.
- יד** "כיס מכיסי הקדש, ושור משורי הקדש" — מועלין בכולן ומועלין במקצתן. כיצד היה עושה. מביא את הגדול שבהן ואומר: "אם הקדש הוא — הרי הוא הקדש, אם לאו — הקדש בכל מקום מחולל על זה".
- טו** העצמות, והגידים, והקרנים, והטלפים, שפרשו מקדשין, לפני זריקת דמים — מועלין בהן, לאחר זריקת דמים — אין מועלין בהן. אבל גחלת שפקעה מעל המזבח — בין לפני חצות בין לאחר חצות, הרי זה לא יחזיר. אין נהנין ולא מועלין בהן.
- טז** ר' שמעון אומר: הדם קל בתחלתו, חמור בסופו, מתערב באמה, מתגלגל ויורד לנחל קדרון. ונמכרין לגנין לזבח, ומועלין בהן, דברי ר' מאיר ר' שמעון. וחכמים אומרים: אין מעילה בדמים. וכן היה ר' שמעון אומר: המקדיש דמים לבדק הבית — מועלין בהן. ונסכין חומר בתחלתו וקל בסופו. ר' אלעזר בר' צדוק אומר: לול קטן היה בין האולם למזבח למערבו של כבש, אחד לששים ושבעים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין קרוש כעגולי דבלה, מעלין ושורפין אותן בקדושה, שנאמר "בקדש הסך נסך שכו לה" (במדבר כח, ז) כשם שנסיכתו בקדושה כך שרפתו בקדושה. ואומר: "ויבן מגדל בתוכו וגם יקב חצב בו" (ישעיה ה, ב) "ויבן מגדל" — זה היכל, "יקב חצב בו" — זה מזבח, "וגם יקב חצב בו" — זה השית.
- יז** כל הראוי למזבח ולא לבדק הבית, לבדק הבית ולא למזבח, לא למזבח ולא לבדק הבית, אפילו חלב, ואפילו גבינה, יא. ומועלין במקצתן — שגם אם נהנה במקצת המעות — מעל. שבין אם אלו דמי חטאת העוף בין אם אלו דמי עולת העוף.
- יח** בין ממקום אחד — שקונה את שלוש הבהמות ביחד, ובין אם קונה כל אחת במקצת המעות.
- יט** מת יפלו לנדבה — ולא לים המלח מפני שאם רצה יביא בדמיהן עולת העוף.
- יד** מביא את הגדול שבהן — הכיס או השור הגדול.
- טו** שפרשו מקדשין — שפרשו מבהמת קדשי קדשים. לפני זריקת דמים... לאחר זריקת דמים — כלומר, שפירשו לפני זריקת הדם או שפירשו לאחר זריקת הדם. גחלת שפקעה — כלומר, אברים שהיו על המזבח בלילה ונשרפו ונעשו גחלת. בין לפני חצות — שעדיין שם קרבן עליהם, כיון שפקעו מעל גבי המזבח אין בהם מעילה.
- טז** מתערב באמה — דם הקרבנות הקרבים על גבי מזבח החיצון מתערב עם דם הקרבנות הקרבים על גבי מזבח הפנימי ויורד דרך צינור שבעזרה ויוצא לנחל קדרון. וקל בסופו — לאחר שירדו הנסכים לשיתין שתחת המזבח אין בהם מעילה. ונמכרין לזבח — צריך להיות: "ונמכרין לזבל". וגם יקב... זה השית — נדרש מריבוי המלה "גם" — לרבות
- ואפילו מוריים — מועלין בהן. הקדיש את הפרה — מועלין שם בהן וולדה וחלבה. חמור — מועלין בו וחלבו. ותרנגולת — מועלין בה ובביצה.
- יח** ביצת תורין, ומוראת העוף, וקרבות גויים — לא נהנין ולא מועלין. המקדיש תורין לבדק הבית — מועלין בביציהן.
- יט** אשפה — מועלין בה ובזיבלה. בור — מועלין בו ובמימיו. שובך — מועלין בו וביוניו. הקדישן ריקנין ואחר כך נתמלא — מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכו, דברי ר' מאיר. ר' אלעזר בר' שמעון אומר: אף מועלין במה שבתוכו.
- כ** אמר ר' יוסי: רואה אני בכולן דברי ר' מאיר, חוץ מן השדה ומן האילן מפני שדרכו להתמלאות.
- כא** פועלין שעושיין בהקדש — לא יאכלו מגרוגרת של הקדש. אבל אחרים מתנדבין להן. וכן פרה שהיה עושה בהקדש — לא תאכל מרשני הקדש, אבל אחרים מתנדבין להן.
- כב** הקדיש את הפרה, ואת הכרשינין, ואת העמיר — אין אומרין תאכל פרה זו את הכרשינין ואת העמיר, אבל אחרים מתנדבין לה.
- כג** פועל שעשה מלאכה בין במנה בין במאתים — לא יאמר: "תנו לי פרה זו במנה, וטלית זו בחמשים זוז" — שאין הקדש מתחלל על מלאכה, אלא על המעות בלבד. כיצד הן עושיין — מפרישין שכו האומנין, מחללין אותן על מעות האומנין, ונותנין אותן לאומנין בשכרן, וחוזרין ולוקחין אותן מתרומת הלשכה. הזבח והפרש של מוקדשין — הרי אלו אסורין, ויפלו דמיהן ללשכה.
- כד** הדר בצלו של שובך, ובצלו של מערה — לא נהנין ולא מועלין. ושברקעות — מועלין בהן. מים שבחבית — אין מועלין בהן. נותנין לצלוחית — מועלין בהן. אבל חבית וצלוחית עצמה — מועלין בהן, מפני שגופן הקדש.
- כה** הקדיש חרש לקורות — מועלין בקורות, ומועלין בשפוי ובנמיא. אבל גזברין שלקחן חרש לעצים — מועלין בעצים, ואין מועלין לא בשפוי ולא בנמיא.
- כו** המפריש שקלו והוציא — הרי זה מעל. המפריש שקלו לחברו — הרי זה מעל. לקח בו קיני זבין וקיני זבות וקיני יולדות.
- את השיתין שתחת המזבח שהנסכים יורדים לשם (מנ"ב).
- יז** הקדיש את הפרה — לבדק הבית. וולדה וחלבה — שהיתה מעוברת כשהקדישה, וכן החלב היה בה כשהקדישה.
- כא** אבל אחרים מתנדבין להן — כלומר, בעלי בתים נדיבי לב היו מתנדבים להן, שמאחר והיו עושים בשביל הקדש היו עשירים מתנדבים לפרנסם (תוס' יג, ד"ה הפועלים).
- כג** מחללין אותן — את הפרה או הטלית. וחוזרין ולוקחין — הפרה או הטלית אם יש להקדש צורך בהם. מתרומת הלשכה — ומחללים מעות אלו על הפרה והטלית. הזבח — צריך להיות: "הזבל". הרי אלו אסורין — לא נהנים ולא מועלים.
- כד** בצלו של שובך ובצלן של מערה — שאין מעילה במחובר. ושברקעות — כלומר, שדר בבית בנוי על ידי אדם (חס"ד). מפני שגופן הקדש — שהחבית קדושה בקדושת בדיק הבית, והצלוחית היא כלי שרת.
- כה** הקדיש חרש — צריך להיות: "חורש". כלומר, חורשת עצים.
- כו** לקח בו קיני זבין — אם לא הוציאו לחולין אלא לקח בו הקדש כגון קיני זבין — כיון שלקח, מעל.

כז שם המביא חטאתו ואשמו ופסחו מן הקדש, השוקל שקולו וזו מזוז הקדשו — כיון שלקח מעל, דברי ר' שמעון. וחכמים אומרים: לא מעל עד שיזרקו דמים. מכאן אמרו: אין מביאין מנחות, ונסכים, ומנחת בהמה, ולחמה של תודה, מן הטבל, ומן התרומה, ממעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ממעשר שני והקדש שלא נפדו, מן המדומע, ומן החדש, מפירות שביעית. ואם הביא — לא מעל. ואין צריך לומר מעלה ומכלאי הכרם.

כח טו,א טו,ב כח כחצי פרוטה מקדשי מזבח, וכחצי פרוטה מקדשי בדק הבית — מצטרפין זה עם זה למעלן. עולה ואימורין — מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, לחייב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה ונסכיה — מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחייב עליהן משום פגול נותר וטמא. כחצי זית בשר וכחצי זית לחם — מצטרפין זה עם זה לפגל בלחם אבל לא בבשר. פגול בקדשי קדשים — מצטרפין זה עם זה. נותר בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים

— אין מצטרפין זה עם זה. **כט** כל המשקין — מצטרפין זה עם זה. ולשפיכת יז,ב שבת. השרץ דמו, בשרו, ואימוריו — מצטרפין לכעדשה. כל האיסורין בנוזר — מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית מן בהמה טהורה בחייה וכחצי זית במיתתה — הרי אלו מצטרפין. וכחצי זית מן בהמה טמאה בחייה וכחצי זית במיתתה — אין מצטרפין. כחצי זית מן בהמה טהורה וכחצי זית מן בהמה טמאה, בין בחייה ובין במיתתה — אין מצטרפין. **ל** כל המתים מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית בשר וכחצי זית נצל — מצטרפין זה עם זה. ושאר כל הטמאות שבמת — אין מצטרפות זו עם זו, מפני שלא שוו בשעורין. כחצי זית בשר וכחצי זית חלב — מצטרפין זה עם זה לחייב עליהן משם אוכל, ומשם מבשל. אבני בית מנוגע, ועציו, ועפרו — מצטרפין זה עם זה. ר' שמעון אומר: הבגד והשק והעור והמפץ — מצטרפין זה עם זה, מפני ששוה טפח על טפח משם קציע.

כז וזו מזוז הקדשו — כל שקל שקלו ממצות הקדש. מכאן אמרו וכו' — כיון שאין מביאים קודש מקודש, ואם הביא — לא מעל לשיטת חכמים. וכמו כן אין מביאים מתרומה לקודש, ואם הביא — לא מעל. ומנחת בהמה — מנחת נסכים הבאה עם הקרבן. ואין צריך לומר מעלה ומכלאי הכרם — שאסורים בהנאה אף לכהן.

כח למעלן — צריך להיות: "למעילה". לפגל בלחם אבל לא בבשר — אם חשב לאכול כזית חוץ לזמנו, והיה חצי זית מהלחם וחצי זית מהבשר — הלחם מפוגל ולא הבשר. פגול בקדשי קדשים וכו' — צריך להיות: "פגול בקדשי קדשים בין קדשים קלים מצטרפין", וכן בנותר.

כט לרביעית — אם שתה משקים טמאים — נפסל גופו מלאכול בתרומה. ולשפיכת שבת — אם שפך משקים בשבת מרשות היחיד לרשות הרבים, ולהיפך. ואימוריו — יש גורסים "ואיבריו" (מנח"ב). כחצי זית

מן בהמה טהורה בחייה — ואסורה משום בשר מן החי, ומצטרף עם חצי זית נבילה, לפי שיש להם שם אחד. בין בחייה ובין במיתתה אין מצטרפין — בחייהם אין מצטרפין — משום שאין בטמאה איסור אבר מן החי, ובמיתתם אין מצטרפים — משום שאין איסור נבילה בבהמה טמאה (חס"ד).

ל כל המתים מצטרפין — לטמא באהל המת. נצל — בשר המת שנתעכל מטמא בכזית. ויש גורסים: "עיכל". ושאר כל הטמאות שבמת — כגון עצם המת ודם המת ורקב המת, אין שיעורם בכזית ואין מצטרפים עם בשר המת. משם אוכל — בשר וחלב, ומשום מבשל בשר וחלב. הבגד והשק... מצטרפין זה עם זה — לטומאת מדרס הזב. טפח על טפח משום קציע — אף שאין שיעורם שווה, כיון ששוה שיעורם כאשר הקציע אותם למושב, שמתמאים בטפח משום מושב הזב — מתמאים גם בטומאת מדרס הזב.

פרק ב

א יח,א הנהגה והפוגם בשוה פרוטה מן הקדש — מועל. נהנה ולא פגם, פגם ולא נהנה — הרי זה לא מעל, עד שיהנה ויתכוין ליהנות, עד שתהא הנאתו ופגמתו כאחד, בדבר שדרכו ליפגם, ובשעה שנהנת פגם, ובשליח שעשה שליחותו. ר' עקיבא אומר: אם נהנה אף על פי שלא פגם — מעל. מודה ר' עקיבא לחכמים בדברים שאין בהם פגם. כגון השירים, וזמנים, קטלאות, וטבאות, שאם נהנה אף על פי שלא פגם — מעל. מודים חכמים לר' עקיבא בדברים שיש בהן פגם, שאם נהנה ולא פגם — לא מעל.

ב ר' יט,א נטל קרדום של הקדש וביקע בו — אם נהנה ופגם בשוה פרוטה מעל, אם לאו — לא מעל. בא חברו וביקע בו — כולן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני — הראשון מעל והשני לא מעל.

ג ר' יט,ב נטל חמור של הקדש ורכב עליה — אם נהנה ופגם בשוה פרוטה מעל, ואם לאו — לא מעל. בא חברו ורכב — כולן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני — הראשון מעל והשני לא מעל.

א. מודה ר' עקיבא לחכמים — צריך להיות: "מודים חכמים לר' עקיבא". מודים חכמים לר' עקיבא — צריך להיות: "מודה ר' עקיבא לחכמים".

ב. והשני לא מעל — שכבר יצא לחולין.

ד. וקורה בתוך ביתו — צריך להיות: "וקירה בתוך ביתו" — שעשה ממנו תקרה לביתו.

ה. נתנו לספר וכו' — במשנה נאמר: נתנו לבלן אף על פי שלא רחץ — מעל. שהוא אומר לו "הרי המרחץ פתוח לפניך, הכנס ורחץ". ובעולה

נטל אבן של הקדש ובנאה בתוך ביתו, קורה וקורה בתוך ביתו — הרי זה לא מעל, עד שידור תחתיה בשוה פרוטה. **כא**

נטל פרוטה של הקדש, ואמר: "הרי היא שלו" — לא **כא** **ר'** שם אמר כלום, עד שיוציאנה לחולין. נתנו לספר, אף על פי שלא ספר — מעל. ובעולה, נתנו לחברו וחברו לחברו — כולן מעלו.

ו יט,ב יח,א יט,א אין המועל אחר המועל במקדשין, אלא בהמה. ר' נחמיה אומר: בהמה וכלי שרת. הנהנה מחטאת, כשהיא חיה — לא מעל עד שיפגום. כשהיא מתה, כיון שנהנה מעל — שאין פגם למיתה. נהנה ולא פגם, פגם ולא נהנה — הרי זה לא מעל, עד שיהנה ויפגום, ויתכוון ליהנות, עד שתהא הנאתו ופגמתו כאחד, ובתלוש מן הקרקע, ובשליח בשעת שליחותו. הקדש בשר לאורחין ואמר לו: "תן להן חתיכה חתיכה", והוא אומר: "טלו שתים שתים", והן נטלו שלש שלש — כולן מעלו. ובעולה — לא מעלו אלא אוכלין בלבד.

וכו' — שאינה יוצאת חולין לפי שהיא קדושה בקדושת קרבן. **ו.** כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום — לפי סוגיית הגמרא מדובר בבהמה בעלת מום, אבל תמימה אין דבר זה עושה בה פגם, שאפשר להקריבה. ובתלוש מן הקרקע — שאין מעילה במחובר. ובשליח בשעת שליחותו — כלומר, אפילו השליח הוא בשעת שליחותו לפעמים מעל, כמבואר בהמשך. הקדש בשר לאורחין — בשר הקדש שצוה לשליח ליתן לאורחים. ובעולה לא מעלו אלא אוכלין בלבד — אבל השליח — לא מעל, שאין שליח לדבר עבירה באכילת בשר עולה.

- ז** "פרוטה של הקדש יש לי בחלון", והלך הבן והוציאה – הבן מעל, והאב לא מעל. אם אמר לו אביו: "צא וטלי" – האב מעל, והבן לא מעל. נתן לו פרוטה, ואמר לו: "צא וקח לי מקח מן השוק", ונזכר בעל הבית שהיא של הקדש, ולא נזכר השליח – שליח מעל. נזכרו שניהן – שניהן לא מעלו, וחנווני מעל כשיוציא. נזכרו שלשתן – לא מעל, והמקח תפוס להקדש. כיצד יעשה יוציא את חברו ידי מעילה?
- ח** שם נטל פרוטה או כלי, אומר: "פרוטה של הקדש בכל מקום שהיא מתחללת על סלע זו, ועל קיתון זה, ועל טלית זה". שהקדש חל על הכל. אין חל – לא על העבדים, ולא על שטרות, ולא על קרקעות.
- ט** כ"א, נתן לו פרוטה, ואמר: "הבא לי בחצייה נרות ובחצייה פתילות", והלך והביא לו בכולה נרות בכולה פתילות – שניהם לא מעלו, בעל הבית – שלא נעשה שליחותו, ושליח – שלא שינה שליחתו בפרוטה. אבל נתן לו מאה כסף, ואמר לו: "הבא לי בכולה נרות בכולה פתילות", והלך והביא לו בחצייה נרות ובחצייה פתילות – שניהם מעלו. בעל הבית
- י** שם נתן לו שתי פרוטות, ואמר לו: "הבא לי אתרוג", והלך והביא לו בפרוטה אתרוג ובפרוטה רמון – שניהם מעלו. ר' יהודה אומר: בעל הבית לא מעל, "שאתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן רע". נתן לו דינר זהב, ואמר לו: "הביא לי חלוק", והלך והביא לו בשליש חלוק ובשליש טלית – שניהן מעלו. ר' יהודה אומר: בעל הבית לא מעל שהוא אומר לו: "לחלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן רע". ומודה ר' יהודה כ"א, ב, בקיטנית ששניהן מעלו – שקיטנית של סלע כקיטנית של פרוטה.
- יא** שם המפקיד מעות אצל שולחני – אם צרין לא ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא – מעל. אם מותרין ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא – לא מעל. אצל בעל הבית – בין כך ובין כך לא ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא – לא מעל. חנוני כבעל הבית, דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר: כשולחני.
- יב** שם ח. שהקדש חל על הכל – שהקדש מתחלל על הכל.
- יג** שם שאתרוג גדול – במשנה הגירסה: "שהוא אומר אתרוג גדול". בשליש חלוק – במשנה הגירסה: "בשלושה חלוק ובשלושה טלית". כלומר, בשלושה דינרי כסף שהם חצי מדינר זהב.

פרק ג

- א** כ"א, פרוטה של הקדש שנפל לתוך הכיס, או שאומר: "פרוטה מן הכיס זה הקדש", כיון שהוציא את הראשונה – מביא אשם תלוי, ואת השניה – מביא אשם ודאי, דברי ר' עקיבא. וחכמים אומרים: אין מביא אשם תלוי אלא על דבר שיש בו כרת ושגגתו חטאת.
- ב** ט"ב, להיכן מעילה זו נופלת – הנהנה מחטאת ומאשם, הרי
- ג** כ"ב, הנהנה מחטאת ואשם – בגמרא הגירסה: "הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם". הרי זה מוסיף – הקרבן והחומש שחייב על מעילתו מצרף עם יתר הדמים, ומביא חטאת ואשם אחר. כבר קרבה חטאתו –
- זה מוסיף, מביא חטאת ואשם אחר. כבר קרבה חטאתו – ילך לים המלח. כבר קרב אשמו – יפול לנדבה. מקדשי קדשים לפני זריקת דמים, מקדשים קלים לאחר זריקת דמים, מן העולה ומן האימורין, מן קומץ ולבונה, ומנחת כהן, משיח, ומנחת נסכים – יפלו ללשכה. מקרבנות צבור – יפלו לנדבה. מהקדש מזבח – יפלו להקדש מזבח. מהקדש בדק הבית – יפלו להקדש בדק הבית.
- שנודע לו שמעל קודם שקרבה חטאתו, ואחר כך קרבה חטאתו. מקדשי קדשים – מבשר קדשי קדשים. ללשכה – לבדק הבית (כס"מ). ובגמרא הגירסה: "יפלו לנדבה". כלומר, לקרבנות ציבור.

